

Прим. № 1

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Департамент захисту
національної державності

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01061

Тел. (044) 256-93-52

E-mail: terror@ssu.gov.ua

Web: http://www.ssu.gov.ua

Код ЄДРПОУ 00034074

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

вул. Бориса Грінченка, 1, м. Київ, 01001

06.02.20 № 5711-1581

На № _____ від _____

*Щодо можливих порушень в Закарпатському
угорському інституті ім. Ф. Ракоці II*

Наявна в Службі безпеки України інформація свідчить про можливі порушення чинного законодавства у сфері освіти з боку керівництва Закарпатського угорського інституту імені Ф. Ракоці II (ЗУІ), засновник — Благодійний фонд «За Закарпатський угорський інститут» (директор О. Ваш).

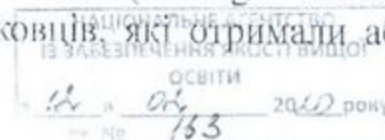
Зокрема, обов'язки ректора ЗУІ з січня 2016 року виконує громадянка України Орос Ільдико Імріївна, що порушує п. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту» (виконуючий обов'язки не може призначатися засновником ЗВО або уповноваженим ним органом більше, ніж на шість місяців).

Крім того, у 2015 році засновником інституту не виконані вимоги п.3 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту», у якому зазначено, що у разі дострокового припинення повноважень керівника закладу вищої освіти засновник або уповноважений ним орган протягом тижня з дня утворення вакансії оголошує конкурс на посаду керівника закладу, протягом двох місяців приймає пропозиції і потім вносить кандидатури для голосування (інформація про оголошення конкурсу та проведення в ЗУІ відповідного голосування з 2016 року відсутня).

Також встановлено, що у 2001 році І. Орос закінчила докторські курси НТДІ Дебреценського університету (Угорщина) під керівництвом професора педагогіки Тамаша Ласло Сабо та захистила курсову роботу (угорською – «дисертацію») на тему: «Стан угорськомовної освіти в перше десятиріччя становлення української державності (1989-1999 роки)» (<https://humandi.unideb.hu/hu/node/312>).

У 2013 році на підставі вказаних матеріалів отримала в Угорщині ступінь «доктора філософії» з педагогічних наук, в подальшому нострифікувала свою наукову роботу в Україні на базі Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. У результаті наказом Міністерства освіти України затверджено рішення спеціалізованої вченої ради тернопільського вишу про присвоєння їй наукового ступеня «кандидата наук» за науковою спеціальністю 13.00.01. «Загальна педагогіка та історія педагогіки» (Наказ Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України № 309 від 01.03.2013 року, додаток №2, с.33 - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/309.rar>).

* Проте, на даний час, на сайті Угорської докторської Ради (Országos Doktori Tanács, Hungarian Doctoral Council), серед угорських науковців, які отримали або

претендують на наукові ступені з детальним описом їх наукових і педагогічних досягнень, відсутні дані про отримання І. Орос в Угорщині звання доктора філософії (<https://doktori.hu/index.php?menuid=122&lang=HU>, додаток).

Крім того, аналіз особистої сторінки професора Т. Сабо на сайті Угорської докторської Ради, де перераховуються його аспіранти та їх досягнення, вказує на відсутність в І. Орос угорської (загальноєвропейської) наукової ступені «доктора філософії, PhD» (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=818).

Таким чином, перебування І. Орос на посаді керівника ЗУІ порушує вимоги п. 1 ст. 42 ЗУ «Про вищу освіту», оскільки кандидат на посаду керівника закладу вищої освіти повинен мати вчене звання та науковий ступінь.

Окрім цього, у зазначеному ЗВО наявні й інші порушення процесу надання освітніх послуг.

Зокрема, досягнення необхідного акредитаційного рівня кафедрами передбачає наявність відповідної якості науково-викладацького складу. Так, згідно з експертними висновками, підписаними в 2019 році комісією на чолі з доктором фізико-математичних наук, професором і завідувачем кафедри математики Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка Винницьким Б. В., математичну кафедру ЗУІ очолює професор, доктор математичних наук, громадянин Угорщини Адалберт Бовді (http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2018/06/ekspert_mat_2018.pdf). Кафедру угорської філології – вчений-філолог і журналіст, професор Степан Ковтюк. Кафедру історії та суспільних наук – професор, доктор історичних наук Микола Матювка. За наявними даними, вказані науковці є номінальними керівниками та не мають відношення до викладацької роботи ЗУІ.

Так, Адалберт Бовді, якому вже 85 років, постійно проживає в Угорщині (м. Дебрецен). З 2001 року викладав у Дебреценському університеті, звідки пішов на пенсію. У 2018 році професор А. Бовді перебував на території нашої держави 36 днів, в 2019 році – 15 днів.

Керівник кафедри історії і суспільних наук професор М. Матювка важко хворий, не пересувається, прикутий до ліжка.

Аналогічна ситуація стосовно професора Степана Ковтюка та завідувача кафедри хімії і біології ЗУІ професора Степана Буцка, яким наразі відповідно 85 років та 89 років. Крім цього, протягом 2018-2019 навчальних років М. Матювка, А. Бовді та С. Ковтюк наукову та викладацьку діяльність у ЗУІ не здійснювали, про що вказує відсутність їх у розкладах занять.

Водночас, кадрове забезпечення освітнього процесу з підготовки магістрів у зазначеному ЗВО не відповідає передбаченим законодавством ліцензійним вимогам, а експертні висновки МОН України про підсумки акредитаційних експертиз в цьому відношенні сфальсифіковані.

Так, відповідно до пункту 29 Ліцензійних умов, провадження освітньої діяльності «Група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі закладу освіти, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі».

При цьому, склад групи забезпечення повинен відповідати таким вимогам:

- частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність, і становить не менше 20 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня молодшого бакалавра (до 1 вересня 2019 року з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), 50 відсотків - бакалавра, 60 відсотків - магістра, доктора філософії;

- частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить не менше 10 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня бакалавра, 20 відсотків - магістра, 30 відсотків - доктора філософії/доктора мистецтва».

Водночас, висновки про підготовку магістрів по спеціальності «Початкова освіта» у публічному доступі відсутні. Згідно з викладеними в довідці по самооцінюванню вишу за цією освітньою програмою та експертними висновками комісії МОН України про підсумки акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку 6.010101 «Дошкільна освіта», в ЗУІ за 2018 рік (ці дані фактично співпадають), загальна чисельність викладачів, які забезпечують вказаний навчальний процес складає 27 осіб, з них 23 є штатними, 4 — сумісники, докторів наук 3 особи (10,5 %), а кандидатів наук — 9 (33,5%). Однак, за результатами аналізу розкладу занять інституту по магістратурі за спеціальністю «Початкова освіта» за 2019 рік з'ясовано, що викладацьку діяльність проводять 11 викладачів, з них тільки 2 професори-сумісники та 2 кандидати наук.

По спеціальності 035 «Філологія (мова і література угорська)» в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» у висновках експертної комісії МОН України про підсумки акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми з підготовки магістрів за 2019 рік вказано, що загальна чисельність викладачів кафедри філології, які забезпечують освітній процес із вказаної спеціальності складає 38 осіб, з яких 38 штатних. Докторів наук — 3, з них 3 штатних, кандидатів наук — 21, з них 21 штатний, що відповідає чинним вимогам. Проте, аналіз розкладу занять свідчить, що навчання студентів за даною спеціальністю здійснює всього 8 викладачів, з яких лише один професор-сумісник (доктор наук) та 5 кандидатів наук.

У висновках експертних комісій Міністерства освіти і науки України за 2019 рік встановлено невідповідність рівня викладацького складу ЗВО заявленим штатним одиницям.

Так, по спеціальності 091 «Біологія» в довідці про результати проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми за другим (магістерським) рівнем вказано, що у ЗУІ якісний склад науково-педагогічних працівників, залучених до забезпечення освітнього процесу, включає «17 працівників, з них 5 докторів наук, професорів 29,4%, 12 кандидатів наук, доцентів — 70,6%». Однак, аналіз розкладу занять ЗВО свідчить, що до підготовки студентів залучено всього 13 викладачів, серед яких два професора і вони — сумісники з Угорщини, та лише сім кандидатів наук.

Аналогічна ситуація і по підготовці магістрів-математиків. В експертних висновках акредитаційної експертизи підготовки магістрів зі спеціальності 8.04020101 «Математика» зазначено, що науково-педагогічних працівників інституту, які забезпечують навчальний процес з вказаної спеціальності, всього 16, з них 14 штатних та 2 сумісники, 2 особи — доктори наук, а 5 — кандидати наук. Але, аналіз розкладу занять свідчить, що серед семи зазначених викладачів

насправді викладають тільки двоє докторів наук (два професора-сумісника з Ужгорода та Львова). При цьому, штатні професори-математики до навчального процесу не залучені, кандидатів наук у розкладі тільки двоє.

У висновках 2019 року експертної комісії МОН України «про підсумки освітньо-професійної програми «Історія та археологія» підготовки магістрів з спеціальності 032 «Історія та археологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» стверджується, що «на момент перевірки встановлено, що загальна чисельність викладачів, які забезпечують навчально-виховний процес... складася — 19 науково-педагогічних викладачів, з них 17 штатних, докторів наук 3 осіб, з них 2 штатні, 1 за сумісництвом; кандидатів наук 11 осіб, з них штатних — 10, за сумісництвом — 1, педагогічних — всього 5, з них 5 штатних». Аналіз розкладу занять по підготовці магістрів-істориків вказує, що до викладання не залучені професори і доктори наук, а з 13 згаданих в розкладі працівників тільки семеро мають науковий ступінь кандидата наук (не всі кандидати історичних наук).

Для врахування в роботі, у тому числі під час проведення акредитації наступних освітніх програм.

Додаток: скріншот сайту «Угорської докторської Ради», на 1 (одному) аркуші, не тасмю.

Начальник Департаменту

Анатолій ДУБЛИК

Copy № 1

SECURITY SERVICE OF UKRAINE

**Protection of National
Statehood Department**

33 Volodymyrska Street, Kyiv, 01061

Phone (044)256-93-52

E-mail: terror@ssu.gov.uaWeb: <http://www.ssu.gov.ua>

USREOU code 00034071

06.02.20 №5/1/1-1581

To №: of

**National Agency for Higher Education
Quality Assurance***1 Borys Hrinchenko Street, Kyiv. 01001**On the possible violations in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian
Hungarian College of Higher Education*

The Security Service of Ukraine is in possession of information that testifies to possible violation of the legislation in force in the sphere of education on the part of the management of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, the founder is the Charitable foundation “In support of the Transcarpathian Hungarian College” (the director is O. Vass).

In particular, the rector’s official duties have been performed by a citizen of Ukraine Ildikó Imriyivna Orosz since January 2016, which fact violates art. 4, para. 42 of the Law of Ukraine “On education” (staff in an acting capacity cannot be appointed by the founder of a higher educational establishment or by a body it authorized for a period of more than six months).

Moreover, in 2015 the founder of the Institute did not answer the demands of art. 3, para. 42 of the Law of Ukraine “On education”, according to which in case of early termination of office of the rector of the higher educational establishment, the founder or a body it authorized shall announce a vacancy within a week after the vacancy was formed for the post of the rector of the institution, accept offers for two months and then introduce candidates to vote for (*there is no information on announcing a vacancy and taking such a poll in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education since 2016*).

It has also been determined that in 2001 Ildikó Orosz completed HTDI doctoral courses at the University of Debrecen (Hungary) under the supervision of professor of pedagogics László Tamás Szabó and defended a term thesis (in Hungarian – a “dissertation”) under the title “The state of Hungarian-language education in the first decade of the establishment of Ukrainian statehood (1989–1999)” (<https://humandi.unideb.hu/hu/node/312>).

In 2013, on the basis of the specified materials she gained the degree of Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences in Hungary, then nostrificated her scientific work in Ukraine at Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University. As a result, the decree of the Ministry of Education and Science of Ukraine approved the resolution of the Expert Academic Board of

Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University to confer the academic degree of “Candidate of Sciences” in the scientific speciality 13.00.01. “General pedagogics and the history of pedagogics” (Decree of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine № 309 of 01.03.2013, appendix №2. p. 33 – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/309.rar>).

Place of rubber stamp with text: “*NATIONAL AGENCY FOR HIGHER EDUCATION
QUALITY ASSURANCE
12.02.2020
Inventory number 163*”

However, as of this writing, the Hungarian Doctoral Council site does not have data on conferring of the degree of Doctor of Philosophy to Ildikó Orosz either among Hungarian scientists who were conferred the degree or apply for it with a detailed list of their scientific and pedagogical achievements (<https://doktori.hu/index.php?menuid=122&lang=HU>, appendix).

Moreover, analysis of professor L.T. Szabó’s personal page on the site of the Hungarian Doctoral Council with a list of his postgraduates and their achievements, shows that Ildikó Orosz does not have the Hungarian (common-European) scientific degree of “Doctor of Philosophy, PhD” (https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=818).

Therefore, Ildikó Orosz’s tenure of office at the post of rector of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education violates the requirements set out in art. 1, para. 42 of the Law of Ukraine “On education”, since a candidate for the post of rector of a higher educational establishment is to have an academic rank and a scientific degree.

Moreover, the higher educational establishment has further violations of the process of rendering educational services.

In particular, achievement of a necessary level of accreditation by the departments presupposes proper qualitative composition of higher-education teaching personnel. Thus, in accord with the expert report signed in 2019 by the commission headed by Dr. Sci. in Physics and Mathematics and head of the Department of Mathematics of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University B.V. Vynnytskyi, the Department of Mathematics of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education is chaired by professor, Dr. Sci. in Mathematics, a citizen of Hungary Béla Bódi (http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2018/06/ekspert_mat_2018.pdf). The Department of Hungarian Philology is chaired by a philologist and journalist, professor István Kótyuk. The Department of History and Social Sciences is chaired by professor, Doctor of Historical Sciences Mykola Matiovka. The available data show that these scientists are nominal heads and have no relation to teaching in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Thus, Béla Bódi, who is 85 years old already, permanently lives in Hungary (Debrecen). From 2001 he had been teaching at the University of Debrecen from whence he retired. In 2018 professor Béla Bódi was on the territory of Ukraine for 36 days, in 2019 – for 15 days.

The head of the Department of History and Social Sciences professor Mykola Matiovka is seriously ill, is not ambulant, and is bedridden.

The situation is the same with professor István Kótyuk and head of the Department of Chemistry and Biology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education professor István Buczkó who are 85 and 89 years old respectively. Moreover, in the 2018–2019 academic years Mykola Matiovka, Béla Bódi, and István Kótyuk did not conduct scientific researches and teaching activity in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College

of Higher Education, which is testified by their absence in the class timetables.

Furthermore, human resourcing of the educational process directed at training masters in the higher educational establishment does not meet the requirements of the licensing requirements provided for in the legislation, while the expert report of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the results of accreditation expert reviews have been falsified.

Thus, in accord with paragraph 29 of Licence provisions, proceedings of educational activity “The speciality support group in each department of the educational establishment, where speciality training is conducted, shall consist of educational and/or academic researchers that work in the educational establishment as their primary place of employment, have a qualification in the speciality and are/were not members of any support group within the establishment or any other higher educational establishment in the current semester”.

In addition, the support group composition is to meet the following requirements:

- the part of those who have a scientific degree and/or academic rank is determined for the highest level training and education is conducted for and comprises not less than 20 per cent of the total number of members in the support group for the level of junior bachelor (until 1 September 2019 taking into account the Upper Division pedagogues), 50 per cent for the bachelor, 60 per cent for the master, Doctor of Philosophy level;

- the part of those who have a scientific degree of Doctor of Sciences and/or the academic rank of professor is determined for the highest level training and education is conducted for and comprises not less than 10 per cent of the total number of members in the support group for the level of bachelor, 20 per cent for the master, 30 per cent for the Doctor of Philosophy / Doctor of Arts level.

At the same time, there is no report available for the public on training masters majoring in “Primary education”. In accord with the higher educational establishment’s self-assessment certificate of this curriculum and expert report of the commission of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the results of accreditation expert review on training bachelors majoring in 6.010101 “Preschool education”, in 2018 (these data coincide) in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education the total number of lecturers ensuring the specified educational process comprises 27 people including 23 full timers, 4 part-time employees, 3 Doctors of Sciences (10.5 %) and 9 Candidates of Sciences (33.5%). However, the results of analysing the 2019 class timetable for masters majoring in “Primary education” testify to the fact that only 11 lecturers teach students, including only 2 part-timer professors and 2 Candidates of Sciences.

The 2019 report of the expert panel of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the results of the accreditation expert reviews of the educational and professional program for training masters in speciality 035 “Philology (Hungarian language and literature)” within the intellectual field 03 “The humanities” specifies that the total number of teaching staff at the Department of Philology who ensure the educational process in the speciality comprises 38 people employed full time. There are 3 full timer Doctors of Sciences and 21 full timer Candidates of Sciences, and that complies with the current requirements. However, the analysis of the class timetable testifies to the fact that only 8 lecturers train students in this speciality including one part-timer professor (Doctor of Sciences) and 5 Candidates of Sciences.

The 2019 expert panel report of the Ministry of Education and Science of Ukraine testified to the inconsistency of the faculty staff of the higher educational establishment to the alleged full-time employees.

The certificate on the results of the primary accreditation expert review of the educational

and professional program for the second (master level) in speciality 091 “Biology” specifies that in Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education the qualitative composition of academic staff involved in ensuring the educational process includes “17 employees with 5 Doctors of Sciences, professors (29.4%), 12 Candidates of Sciences, associate professors (70.6%)”. However, the analysis of the class timetable of the higher educational establishment testifies to the fact that only 13 lecturers are involved in training students including two part-timer professors from Hungary and only seven Candidates of Sciences.

The situation is similar in training masters-mathematicians. The expert report of the accreditation expert review of training masters majoring in 8.04020101 “Mathematics” specifies that there are 16 academic employees at the Institute that ensure the teaching and learning process in the above-mentioned speciality: 14 are full timers and 2 are part-time workers. 2 people are Doctors of Sciences, while 5 are Candidates of Sciences. However, the analysis of the class timetable testifies to the fact that out of seven specified lecturers only two Doctors of Sciences are really teaching (two part-timer professors from Uzhhorod and Lviv). Moreover, full timer professor-mathematicians are not involved in the training process, there are only two Candidates of Sciences in the timetable.

The 2019 report of the expert panel of the Ministry of Education and Science of Ukraine on the results of educational and professional program “History and archaeology” for training masters majoring in 032 “History and archaeology” within the intellectual field 03 “The humanities” states that “at the time of control it has been determined that the total number of lecturers ensuring the teaching and educational process... comprises 19 educational research members including 17 full timers, 3 Doctors of Sciences including 2 full timers; 11 Candidates of Sciences, including 10 full timers and 1 part timer, and a total of 5 full time pedagogical staff members. Analysis of the class schedule for training masters-historians reveals that professors and Doctors of Sciences are not involved in the training process. Furthermore, out of 13 employees mentioned in the timetable only seven are Candidates of Sciences (not all of them are Candidates of Historical Sciences).

To be taken into account, especially in the process of accrediting the following curricula.

Appendix: screenshot of the “Hungarian Doctoral Council” site, on 1 (one) page, not confidential

Head of the Department

Anatoliy DUBLYK

/Anatoliy Dublyk’s handwritten signature/

Drafted by O.O. Karnasyuk
Tel.: 255-52-21